

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**ECCLESIASTICAE || DISCIPLINÆ || LIBRI SEX: || DE
CANONICA ET MO- || nastica Disciplina collapsa
restau- || randa, pristinoque nitori || restituenda. ||**

Schulting, Cornelius

Coloniae Agrippinae, 1599

VD16 ZV 14233

18. De causis specialibus lapsus ordinum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63372)

inuenitur præter cæteras religiones, ob strenuam obseruantiam Visitationum cum alijs iuxta illud Per tria Si; So. Vi: Carthusia permanet in vi id est per silentium, sollicitudinem, Visitationem. Præterea incuria minimorum occasione præbet grauiorum, sic vt verum sit sapientis verbum, Qui minima negligit paulatim decedit. Sæpe neglecta sentina fit nauis iactura, & obruitur arena, quæ vitauit grandia; Dicere in religione parua sunt, hæc non sunt curanda, non paruum hoc iuxta Bernardum delictum, sed peccatum ingens culpa non parua. Hoc etenim verbum contemptum sapit. impoenitentiam redolet: blasphemia irremissibilis peccatum in spiritum sanctum esse videtur. Porrò de mala & neglecta institutione inuenum patet ad oculum, quod potissima sit causa subuersionis religionum. Puer siquidem, ait sapiens, qui dimittitur voluntati suæ puerili seu lasciuia, sine strenua institutione confundit matrem suam, id est, sacram religionem. At strenuū magisterium facit bonum religiosum: Hæc sunt igitur generales cause euerfionis religionum cum temporum concurrente malitia.

CAPVT XVIII.

De causis specialibus & singularibus & lapsus ordinum §. 6.

Primò occurrit celeberrimus ille Ordo Canonicus non infima portio Ecclesiæ sacrae, quippe qui (vt pace dixerim ordinum reliquorum) ordinibus omnibus & tempore & dignitate prior:
ex

ex initijs nascentis Ecclesiæ de sub sanctis, Apostolis institutus ad eum effloruit ut videretur quasi Paradisus Dei sed defloruit post, decidit & exaruit, & post plurimas reformationes iterum iterumque est crebro dilapsus, ut hoc in Inuestigatorio seu Venatorio Canonorum Regularium plenius deduxi. Cuius crebrioris reciduationis potior causa mihi non occurrit, nisi quia iste ordo ex primaria sui institutione Ecclesijs deseruiuit, quippe qui propriè clerus Ecclesiæ erat. Vnde inter populares & gentes commixtus tandem didicit opera illorum & factus est sicut populus sic & sacerdos. Perstat enim sententia Psalmi commixti sunt inter gentes qui didicerunt opera illorum & factum est illis in scandalum. Cuius lapsus occasione occurrere & obuiare volens sanctissimus ille, qui post hunc surrexit monasticus ordo, certum namque est hunc Canonicum subsequutum esse cum centum ferme annis Benedictum Monastici ordinis principem præcesserit Canonici Ordinis institutor D. Augustinus ut alibi plenius id ostensum. Is inquam sacerdos monachorum ex Canonorum lapsu cautiore redditus commonitusque vitare occasiones ruinæ illius, declinabat omnimodò popularem commixtionem & permixtionem, malens in occultis delitescere, quam curis Ecclesiarum deseruire. Vnde & monasticum & solitarium sibi nomen assumpsit, sub quo aliquousque perstitit eatenus & permansit in vigore. Sed post ubi & ipse coepit Ecclesiarum suscipere euras miserabiliter coepit & iste ordo tam sanctus deformari,

M m

præ-

præsertim accedente singulari quadam & non parua occasione ruinæ amplioris diuitiarum videlicet & temporalium bonorum exaggeratione, ita quod ex adipè & pinguedine omnis illorum iniquitas processit & filia amplæ dotacionis deuorauit matrem deuotæ religionis. Qui ordo primum per Cluniacensem deinde & per Cisterciensem reformatus fuit. Sed & ab illis tum est in antiquam syluam & dilapsi sunt ut prius, quia sibi non præcauerunt à nimietate diuitiarum & temporalitatis, quæ venenum religionis, & licet ex initijs sub multa paupertate inceperunt & decimas abdicauerunt, præsertim Cistercienses ut patet ex Decretalibus. Tametsi in singulis quoque his ordinum reformationibus singulares notari poterunt rationes reciduationis. Cluniacensium siquidem iniquitas videtur prodijisse ex saturitate panis & vacantis animi possessione otio, quod docet maliciam multam, ut in Apologetico tangere videtur occultus ille Bernardus. Quare & Cisterciensis abundè sibi præcauere volentes labores etiam rurales sibi pro bona occupatione assumerunt. Sed quia nimis in eos effusi fuerunt diuersis succulentibus & animis nimis distractis, ideo illi deperierunt etiam. Quod contemplantes eorum contemporanei Præmonstratenses externis illis laboribus omissis, se totos laudibus diuinis & officijs infrenare volentes eatenus vsque mancipauerunt, ut duas vel ternas vel plures missas cantarent in die arctissimis & multiplicatissimis sese statutis constrinxerunt. Sed est modus in rebus
sunt,

sunt certi denique fines, vltra quos citraque nequit consistere rectum. & durable non est quod numero & metro caret. Quare citius cæteris eorum obseruantia disperijt, eò quod plus præsumpsit quam potuit: modum non tenuit & diuitias nimium accumulauit. Nimietas ergo diuitiarum ferè fuit communis causa ruinæ & excidij omnium prædictarum religionum. Quod mendicantes ordines contemplantes & sibi à lapsu præcauere volentes in altissima paupertate domino seruire cœperunt. Sed & hi non minus cæteris imò præ cæteris deformius corruerunt. Et quam causam putabimus, nisi quod populo nimis se immiscuit, & lapides sanctuarij in capita omnium platearum diuissim euagare permisit. & non satis se inter limites continentia & abstinentia tenuit, quasi facti instar nostri ordinis prioris: sicuti populus sic & ipsi. A qua euagatione quia ordo ille celebratissimus Carthusiensis & reliquis occasionibus tacitis sibi præcauit, adhuc in primitiuo suo flore quotidie efflorescit. Et quia vnum omnibus deesse posteriores illi minimi (quia forsitan de fortioribus illis sunt quorum sapiens cõmeminit) viderunt quadragesimalem abstinentiam priorum patrum institutis adiecerunt: sperantes huius virtutem cum cæteris prædicauerunt reprobi nõ posse fieri. Quibus tantum mendicantibus & circumcurstantibus vnum defuit totius religionis conseruatiuum exercitatio scilicet interni hominis studiũ deuotionis. Nã tametsi illis abundè forsitan & plus æquo literale liberale studium adfuit scholasticæ exercitationis: vnctio

M m 2 tamen

tamen non ita nec spirituale studium sacre affectionis, de quo dictum putatur. Erudire Hierusalem ne forte recedat à te anima mea ne forte ponam te terram desertam & inhabitabilem, cōminans si verba bene attendantur & cordis sui recessum inopiam spiritualium bonorum, defectum in super spiritualium personarum. Sunt itaque causæ excidij deuotionis & deformationum, si bene recolligamus singula malicia & negligentia prælatorum, neglectus Visitationum, incuria minimorum, negligens institutio nouitiorum, commixtio sæcularium & deseruitio Ecclesiarum, abundantia possessionum & opulentia diuitiarum saturitas panis & otium, effusio nimia externorum laborum, nimia arctitudo statutorum & multiplicatio ceremonialium obseruationum, euagationum frequentia, in exercitatio spiritualium exercitiorum omissoque deuotionis & sacrorum studiorum. Quæ omnia vitanda forent si qua forma reformationis foret ordinanda vt latius id exequutum in Reformatorio.

CAPVT XIX.

Ex Opusculo Bonauentura quod Speculum Disciplinæ inscribitur.

Speculum Disciplinæ in prima & præcipua sui parte continet. 32. capita in quibus summarim sequentia pertractantur. ca. 1. De vetustatis depositione ca. 2. de constantia mentis & cautela contra Diabolicas tentationes. c. 3. Quomodo sit necessaria.